

Etableringskoordinator
Viktoria Hansson
0410-73 30 80, 0708-81 76 86
viktor.hansson@trelleborg.se

Omvärldsbevakning 180123

Asylsökande & nyanlända

Om mottagande, bosättning, SFI, SO, övrig service för etablering och integration

Delmi har släppt två rapporter om ansvarsfördelning och asylpolitik

Delegationen för migrationsstudier (Delmi) har släppt två rapporter om ansvarsfördelning. Ämnet är högaktuellt med tanke på en kommande reform av det europeiska asylsystemet och ramverket "The Global Compact on Refugees" som för närvarande framförhandlas av UNHCR. I ena rapporten framkommer ökat tryck på skola, vård och arbetsmarknad. Insatser för att underlätta situationen föreslås vara:

- Ökade internationella insatser för att motverka de underliggande orsakerna till flykt.
- Främja vidarebosättning av flyktingar till tredje länder (alltså kvotflyktingar).
- Förbättra flyktingars möjligheter till självförsörjning genom utvecklingsinitiativ.
- Uppmuntra ursprungs-, transit-, och mottagarländer att adressera de skyddsproblem som flyktingar och interna flyktingar ställs inför.
- Aktuell, lämplig och tillräcklig finansiering till de länder som huserar ett stort antal flyktingar.
- Förbättra genomförandet av humanitära biståndsprogram t.ex. genom att underlätta användandet av mikrolån och sänkta remitteringskostnader.
- Förbättra lokalt kapacitetsbyggande genom tekniskt stöd och utbildning.

Rapporterna: Delmi-Rapport 2017:8 och 2017:9.

Nordiska Velfärdscentret – policy brief om "Fler flyktingar fortare i arbete"

Det tar i genomsnitt 5-10 år för en person med flyktingbakgrund att etablera sig på arbetsmarknaden i Norden. Sverige har lägst andel okvalificerade jobb i hela EU (5,2 procent av de anställda) samtidigt som 48 procent av de nyanlända endast har grundskoleexamen. Nordiska Velfärdscentret listar de viktigaste faktorerna bakom gapet i Sverige, bl.a. humankapital och kontaktnät, trösklar till arbetsmarknaden, bostadsbrist, diskriminering och utformningen av bidragssystemen.

[http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/45174/FULLTEXT01\(1\).pdf](http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/45174/FULLTEXT01(1).pdf)

Tre integrationstrender

Integration.nu analyserar vilka metoder och aktiviteter som företag och organisationer använder för att nyanlända ska bli delaktiga i det svenska samhället. Här kommer tre trender för 2018:

1. Kvinnofokus
2. Digitala lösningar
3. Nyföretagande

Nya etableringsprogrammet från januari 2018

Syftet är som tidigare nämnt att underlätta och påskynda vissa nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet.

OBS! Utbetalningsdatumet av etableringsersättningen flyttades vid årsskiftet fram från den 10:e till den 26:e varje månad. Det görs för att de som omfattas av etableringen ska ha en utbetalning som liknar den för andra arbetssökande och förvärvsarbetande. Det är en bra reform, om den åtföljs av en lösning på glappet, som annars kan förlängas ett par veckor till. Annars blir det tyvärr bara en försämring.

Individens ersättning såväl under asyltiden som etableringstiden efter uppehållstillstånd är ett statligt ansvar, inte ett kommunalt. Glappet uppstår för att olika statliga ersättningssystem inte samordnas. Dessutom behöver individen söka sig till ännu en myndighet. Därför välkomnas det att regeringen tagit initiativet i budgetpropositionen och bl.a. SKL ser nu fram emot en snabb lösning så att kostnader från stat slipper vältras över kommunernas ekonomi.

Utbildningsplikten från januari 2018

Lagförändringen säger att den som kan jobba ska jobba, men den som under sin tid i etablering bedöms behöva utbildning för att komma i arbete ska ta del av utbildning. För att utbildningsplikten ska fungera behöver kommunen anpassa vuxenutbildningen så att den kan möta förutsättningar och behov hos en grupp som har kort utbildning och som aldrig gått i svensk skola. Skolverket har på regeringens uppdrag tagit fram ett stödmaterial till kommunerna och arbetar med att se över kursplanerna.

Genom utbildningsplikten tydliggörs individens ansvar att inom ramen för etableringen skaffa sig de kunskaper som krävs för att matchas till arbete, eller för att kunna tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska insatser alternativt delta i fortsatta studier.

Kommunerna får också ökade resurser. Medlen ska bidra till att kommunerna ska kunna anpassa utbildningen så att den möter behoven bland nyanlända med kort utbildning. Tillskottet sker genom att regeringen höjer schablonersättningen till kommunerna för mottagandet av nyanlända. Tillskottet uppgår till 301 miljoner kronor 2018, 467 miljoner kronor 2019, 378 miljoner kronor 2020 och därefter 363 miljoner kronor per år från och med 2021.

Gymnasielagen – ny guide och webbsida

Den 1 juni 2017 började en ny lag att gälla som gör det möjligt för personer i åldern 17-24 år som har ansökt om asyl i Sverige kan ansöka om uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier, den så kallade gymnasielagen.

Nu finns en ny webbsida om gymnasielagen. Den blir ett tillägg till de frågor och svar som sedan tidigare finns gällande lagen. På sidan finns det också en guide där den sökande kan testa om han eller hon uppfyller kraven för uppehållstillstånd för gymnasiestudier.

<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Uppehållstillstånd-för-gymnasiestudier.html>

<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Vanliga-frågor-och-svar-/Om-gymnasielagen.html>

Subventionerade anställningar m.m.

De introduktionsjobb som ersätter fem olika former av anställningsstöd kommer att vara viktiga för nyanlända, liksom de extratjänster regeringen infört. I december 2017 såg man en mycket stark utveckling av extratjänsterna.

Även alternativa utbildningsformer, såsom snabbspår, yrkesutbildningar, rekryteringsutbildningar, Yrkes-SFI och arbetsplatsförlagd praktik blir viktiga.

Regeringen vill bredda och förbättra samhällsorienteringen

Regeringen vill se över samhällsorienteringens innehåll och hur det nationellt framtagna utbildningsmaterial som används kan förändras för att frågor och samtal som handlar om rådande normer och värderingar ska kunna ges ökat utrymme.

- Regeringen vill se över samhällsorienteringens innehåll och hur det nationellt framtagna utbildningsmaterial som används kan förändras för att frågor och samtal som handlar om rådande normer och värderingar ska kunna ges ökat utrymme.
- Det måste säkerställas att de kommunikatörer som ger samhällsorienteringen står väl rustade att leda en öppen dialog om dessa frågor.
- Goda regionala och lokala exempel på diskussionsunderlag och tillvägagångssätt för att skapa involverande dialog om normer och värderingar ska identifieras och samlas för att kunna utgöra underlag för fler.

Kanske bör vi dela med oss av Arbetsmarknads- och Samhällsorienteringen?

Satsningar på utrikes födda kvinnor

Fler utrikes födda kvinnor måste komma i jobb. Riktade insatser välkomnas. Sammanlagt satsas 135 miljoner kronor på åtgärder som handlar om stärkta möjligheter att lära sig svenska, uppsökande och motiverande insatser och att öka kvinnors företagande.

Riktade branchlösningar kanske skulle kunna vara ett alternativ för oss? Eventuellt kan vi söka utvecklingsmedel för det.

Fler arbetslösa till utbildning genom vägledning

Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag att redovisa åtgärder för att fler arbetslösa ska ta del av utbildning genom vägledning. Syftet är att de sökande ska kunna göra medvetna utbildnings- och yrkesval. Arbetsförmedlingen ska

också genomföra en förstudie om hur en digital plattform för vägledning kan etableras.

Uppdraget om åtgärder för fler till utbildning genom vägledning ska redovisas senast den 30 april 2018. Uppdraget om en digital plattform för vägledning ska redovisas senast den 31 augusti 2018 men en bedömning av eventuella utvecklingskostnader ska redovisas senast den 30 april 2018.

Gröna jobb till nyanlända och långtidsarbetslösa

Regeringen har presenterat jobb som förväntas kunna omfatta drygt 5000 nyanlända och långtidsarbetslösa mellan 2018-2020. Under 2018 satsar regeringen 270 miljoner kronor genom fem myndigheter.

Regeringens satsning gör det möjligt att erbjuda praktik, moderna beredskapsjobb eller andra subventionerade anställningsformer till långtidsarbetslösa och nyanlända. Under 2018-2020 satsas totalt 910 miljoner kronor.

Migrationsverkets förteckning över slag av arbeten vilka det finns stor efterfrågan på arbetskraft har utkommit

Dessa tas fram tillsammans med Arbetsförmedlingen, Polismyndigheten och Utrikesdepartementet. Den fullständiga förteckningen finns här:

<https://www.migrationsverket.se/download/18.4a5a58d51602d141cf417fc/1516261276705/MIGRFS%202018%201.pdf>

Avstämning om lag om tillfälliga begränsningar av möjlighet att få uppehållstillstånd

Regeringens förslag är att den tillfälliga asyllagen oförändrad ska vara i kraft även det tredje året, d.v.s. till juli 2019, med undantag för nedan nämnt om ensamkommande. Detta ska stämmas av med de partier som enades om insatser med anledning av flyktingkrisen.

Ensamkommande barn och ungdomar

Ny möjlighet till uppehållstillstånd för EKB

Under 2015 kom många ensamkommande barn till Sverige. På grund av det höga mottagandet blev handläggningstiderna också allt längre. Detta har i sin tur lett till att ett antal ensamkommande barn har hunnit bli myndiga under handläggningstiden. Det i sig har kraftigt minskat deras möjlighet att få uppehållstillstånd beviljat. Regeringen har föreslagit att fler av de ensamkommande som drabbats av de långa handläggningstiderna ska få en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Förändringarna görs inom gymnasierglerna i den tillfälliga lagen, som i så fall träder i kraft den 1 juni 2018. Ansökningsmöjligheten kommer gälla från juni till augusti 2018.

Migrationsverkets senaste prognos – förenklad och med små skillnader från oktoberprognosen

När det gäller ensamkommande barn var målet att alla som sökte 2015 och 2016 skulle få beslut under 2017. De flesta, drygt 18 000, har fått beslut. Idag

väntar cirka 2 500 minderåriga, fortfarande på beslut. Att Migrationsverket inte avgjort dem beror i många fall på att vi väntar på medicinska åldersbedömningar eller att de sökande presenterat nya asylskäl efter åldersbedömningen. Utöver gruppen minderåriga väntar ungefär 1300 personer, som kom innan 2017 och som fyllt 18 år eller bedömts vara vuxna, på beslut.

Nästa stora prognos kommer i februari 2018.

RMV uttalar sig om medicinska åldersbedömningar

RMV rapporterar att en kvalitetsgranskning av bedömningen av knäleden hos ensamkommande asylsökande visar på en hög samstämmighet i bedömningarna. Två specialister i barnradiologi har granskat MR-bilderna i 209 ärenden där knäleden bedömts vara mogen. I 187 av 209 ärenden, 89,5 procent, är Rättsmedicinalverkets leverantörer och sakkunniga radiologer eniga i sin bedömning. Mer läsning om RMV:s förtydliganden:

<https://www.rmv.se/aktuellt/forttydligande-om-medicinska-aldersbedomningar-2/> och <https://www.rmv.se/aktuellt/hog-samstammighet-i-rattsmedicinalverkets-bedomningar/>

Ersättningar och statsbidrag

Utvecklingsmedel för stärkt mottagningskapacitet via Länsstyrelsen

De s.k. § 37-medlen som ska stötta bosättningsarbetet eller utveckla verksamhet med flyktingguider och familjekontakter.

Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser för nyanländas etablering

Det har tydliggjorts att statsbidrag får lämnas för främjande- och utvecklingsinsatser som syftar till att påskynda de nyanländas etablering på arbetsmarknaden genom att stärka deras kunskaper i svenska. Målgruppen utvidgas till att utöver nyanlända också omfatta personer utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet. Dessutom ändras förordningen så att Arbetsförmedlingen själv får bestämma tidpunkt för när ansökningar ska komma in och när en redovisning av de mottagna medlen ska göras.

Konferenser, kurser och övrigt

- 1-2 februari: Välfärdskonferensen 2018 på KFSK.
- 7 februari: Digitala verktyg i etablering och integration på KFSK.
- 9 februari: Familjecentraler som arena för språk och integration.
- 15-16 mars: Arbetsmarknads- och näringslivsdagarna 2018
- 20 mars: Framgångsfaktorer för nyanländas lärande i Lund på KFSK. Seminarium som vänder sig i första hand till rektorer, lärare och studiehundledare, men även tjänstemän på förvaltningsnivå samt övrig skolpersonal.

- 23 mars: Strategiskt forum för nyanländas etablering och integration på KFSK.
- 21-23 maj: Tylösandsdagarna 2018